

قصه روزنامه جات عهد بوق

تاریخ مطبوعات ایران برای نوجوانان

سیدعلی کاشفی خوانساری

چاپ پنجم

نشر حوا

۱۳۹۱

فهرست

۹	مقدمه
۱۵	وقتی که سزار و ناصر خسرو روزنامه‌نگار بودند
۲۳	وقتی ایرانی‌ها روزنامه‌های خارجی را می‌دیدند
۲۹	و حالا روزنامه‌های خودمان
۳۵	بالاخره اولین روزنامه ایران
۴۳	اولین نشریه شهرستانی
۴۹	روزنامه و قایم‌اتفاقیه
۵۰	وقتی اسم روزنامه‌ها عرض می‌شد
۶۱	اولین وزیر مطبوعات
۶۷	روزنامه بچه‌های مدرسه تبریز
۷۳	اولین روزنامه خصوصی
۷۹	مجله دانش‌آموزان ارمنی
۸۵	آغاز قرن بیستم
۹۱	اولین روزنامه‌های اسلامی
۹۷	شاه و جنگ با روزنامه‌نگاران
۱۰۳	مجلس و انجمن
۱۰۹	نسیم شمال
۱۱۰	پادشاه سیزده ساله
۱۱۱	روزنامه‌های زنان
۱۲۷	نوجوانان و چند نشریه دیگر
۱۲۳	حروف آخر
۱۳۹	فهرست منابع
۱۴۵	فهرست تصاویر

مقدمه

مقدمه

شما اهل روزنامه و مجله خواندن هستید یا نه؟ این چه سؤالی است، خوب معلوم است شما یک نوجوان کتابخوان هستید. منظورم این بود که چقدر به دنیای مطبوعات و روزنامه‌نگاری علاقه‌مند هستید؟ آخر بعضی از بچه‌ها هستند که سرشان درد می‌کنند برای این دور حرف‌ها. مثلاً روزنامه‌های مختلف را می‌شناسند، مجله‌هایی را که می‌خرند آرشیو می‌کنند، قسمت‌های مورد علاقه خود را از روزنامه‌ها و مجله‌ها جدا می‌کنند و در یک دفتر مخصوص می‌چسبانند و کارهایی مثل این.

بعضی از بچه‌ها خودشان عاشق کار روزنامه‌نگاری‌اند. همیشه در مسابقات روزنامه دیواری شرکت می‌کنند. در مدرسه و مسجد مجله‌های تجربی تولید می‌کنند. هر جا که بشنوند مسابقه مقاله‌نویسی یا گزارش‌نویسی است، اولین آثار رسیده از آنها خواهد بود. بعضی از آنها خبرنگاران افتخاری

مجلات هستند.

خلاصه، خواستم بگوییم طرف صحبت ما این بچه‌ها هستند. بچه‌هایی که مطبوعات را دوست دارند، بچه‌هایی که اهل مطالعه، تاریخ هستند، آنها بی که ذهن تحلیل گر دارند و می‌خواهند بفهمند چه شد. که این حوری شد؟! و گرنه بقیه بچه‌ها ممکن است بگویند به ما چه که صد و پنجاه سال قبل روزنامه‌ها یکی چند، قران بوده یا اولین مصاحبه در کدام روزنامه چاپ شده و اولین کاریکاتور مطبوعاتی چه موضوعی داشته است.

می‌خواهیم از تاریخ مطبوعات کشورمان صحبت کنیم. نهایاً مطمئن باشید اهل بحث‌های سیاسی نیستم. می‌خواهیم بدانیم اولین روزنامه‌ها چه نام داشتند؟ اولین مجله مذهبی کجا متشر شده است؟ اولین مجله ورزشی چه سالی متشر شد؟ اولین مجله سینمایی چطور؟ روزنامه‌ها از چه موقعی عکس‌دار و مصدر شدند؟ چه موقعی رنگی شدند؟ زمان پدربرزگ روزنامه‌ها را پیند می‌فرمختند؟ زمان نوجوانی پدر چطور؟ مثلاً شما می‌دانید که قدیمی‌ترین نشریه‌ای که هنوز برای دانش‌آموzan مستشر می‌شود، چه نام دارد؟ بله، کیهان بچه‌ها از همه قدیمی‌تر است و پنجاه سالش هم گذشته است. یعنی بعید نیست پدر و مادر شما هم در بچگی کیهان بچه‌ها می‌خوانده‌اند. آیا می‌دانید این‌اسم قبلي مجلات رشد، مجلات پیک بوده است؟ می‌دانید روزنامه‌ها که امروز ۵۰۰ تومان هستند همین پانزده سال قبل، پنج تومان بودند؟ می‌دانید روزنامه اطلاعات هشتاد سال است که منتشر می‌شود؟ به نظر شما کدام مجله ورزشی قدیمی‌تر است؟ چه کسی این‌اسم اولین مجله طنز ایران را می‌داند؟

باز هم برایتان از شنیدنی‌های تاریخ مطبوعات بگوییم؛ مثلاً تا هی سنصد سال پیش روزنامه‌ها کمتر از حروف چاپ استفاده می‌کردند و هر روزنامه‌ای خوشنویسی داشت که آن را می‌نوشت و روزنامه با چاپ سنگی چاپ می‌شد؛ زبان روزنامه‌های قدیمی، گاهی این‌قدر عجیب است که فقط به درد خنده‌یدن می‌خورد؛ خیلی از شعرها و داستان‌های مهم برای اولین بار

در روزنامه‌ها چاپ شده؛ روزنامه‌های روزهای مهم تاریخ ایران یک سند ارزشمند و تماشایی هستند. مثلاً روزنامه‌های روز پیروزی انقلاب، آزادی خرمشهر، فوت امام، آزاد شدن اسیران جنگی و یا خبرهای قدیمی‌تر؛ صدور فرمان مشروطه، انقراض سلسله قاجار، حمله روسیه و انگلیس به ایران، ملی شدن صنعت نفت، مرگ جهان پهلوان تختی و

ضمناً بد نیست بدانید در دوره قاجار حدود هزار نسخه و در دوره پهلوی حدود پنج هزار نسخه و در سال‌های پس از انقلاب هم حدود هشت هزار نسخه مختلف در ایران منتشر شده‌اند.

در این کتاب با هم درباره تاریخ مطبوعات ایران صحبت می‌کنیم.